

ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ

Του Γιόχαν Μοστ και της Έμμα Γκόλντμαν

Για τους περισσότερους Αμερικάνους η Αναρχία είναι μια κακόφημη λέξη· ένα άλλο όνομα για την ανομία, τη διαστροφή και το χάος. Οι Αναρχικοί θεωρούνται σαν ένα κοπάδι αχτένιστων, άπλυτων και άθλιων τυχοδιωκτών, που έχουν την τάση να σκοτώνουν τους πλούσιους και να μοιράζονται το κεφάλαιό τους. Η Αναρχία ωστόσο στην ουσία εκφράζει, για τους υποστηρικτές της, μια κοινωνική θεωρία η οποία αφορά την συνένωση των κοινωνικών τάξεων με την απουσία κάθε κυβέρνησης ανθρώπου από άνθρωπο· εν συντομία, εκφράζει την απόλυτη ατομική ελευθερία.

Αν η έννοια της Αναρχίας έχει μέχρι τώρα ερμηνευθεί ως ένα στάδιο υπέρτατης αναταραχής, αυτό γίνεται επειδή οι άνθρωποι έχουν διδαχτεί πως τα ζητήματά τους είναι ρυθμιζόμενα (στμ. από το Κράτος), ότι κυβερνώνται σωστά και πως η εξουσία είναι αναγκαία.

Τους περασμένους αιώνες καθένας που υποστήριζε πως η ανθρωπότητα θα μπορούσε να προχωρήσει χωρίς την βοήθεια εγκόσμιας και πνευματικής εξουσίας, θεωρούνταν τρελός και είτε τον έστελναν στο φρενοκομείο είτε καιγόταν στην πυρά· σήμερα ωστόσο, εκατοντάδες χιλιάδες άνδρες και γυναίκες είναι άπιστοι/ες που περιφρονούν την ιδέα ενός υπερφυσικού όντος.

Οι ελεύθερα σκεπτόμενοι άνθρωποι του σήμερα, για παράδειγμα, εξακολουθούν να πιστεύουν στην αναγκαιότητα του Κράτους, το οποίο προστατεύει την κοινωνία· δεν επιθυμούν να γνωρίζουν την ιστορία των βάρβαρων θεσμών μας. Δεν καταλαβαίνουν πως κυβέρνηση δεν μπορούσε και δεν μπορεί να υπάρχει χωρίς καταπίεση· πως κάθε κυβέρνηση έχει κάνει σκοτεινές πράξεις και τεράστια εγκλήματα ενάντια στην κοινωνία. Η ανάπτυξη της κυβέρνησης έχει βασιστεί στην τάξη, το δεσποτισμό, τη μοναρχία, την ολιγαρχία, την πλουτοκρατία, αλλά πάντα γινόταν τυραννία.

Δεν μπορεί να αρνηθεί κανείς πως υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ορθολογικών και καλοπροαίρετων ανθρώπων που αγωνιούν ώστε να καλυτερέψουν τις υπάρχουσες συνθήκες, αλλά δεν έχουν χειραφετηθεί επαρκώς από τις προκαταλήψεις και τις δεισιδαιμονίες των σκοτεινών εποχών, έτσι ώστε να καταλάβουν την αληθινή ουσία του οργάνου που ονομάζεται κυβέρνηση.

«Πως μπορούμε να προχωρήσουμε χωρίς κυβέρνηση;» ρωτούν οι άνθρωποι. «Αν η κυβέρνησή μας είναι κακή ας έχουμε μία καλή, αλλά πρέπει να έχουμε κυβέρνηση οπωσδήποτε».

Το πρόβλημα είναι πως δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα όπως «καλή κυβέρνηση», επειδή η ύπαρξή της βασίζεται από την υποταγή μιας τάξης στη δικτατορία μιας άλλης. «Αλλά οι άνθρωποι πρέπει να κυβερνώνται», επισημάνει κάποιος· «πρέπει να καθοδηγούνται από νόμους». Ωραία, αν οι άνθρωποι χαρακτηρίζονται σαν παιδιά τα οποία πρέπει να καθοδηγηθούν, τότε ποιος είναι τόσο τέλειος, τόσο συνετός, τόσο άψογος ώστε να δύναται να κυβερνήσει και να καθοδηγήσει τους υπηκόους του;

Εμείς υποστηρίζουμε πως ο κάθε άνθρωπος μπορεί και πρέπει να κυβερνάται από τον εαυτό του μόνο. ***Αν οι άνθρωποι είναι ανώριμοι, τότε και ο κάθε εξουσιαστής είναι εξίσου ανώριμος.*** Πρέπει ένας άνθρωπος, ή ένας μικρός αριθμός ανθρώπων, να ηγείται όλων των εκατομμυρίων τυφλών ανθρώπων που συνθέτουν ένα έθνος;

«Αλλά πρέπει να έχουμε κάποια εξουσία, στην τελική», είπε ένας αμερικάνος φίλος μας. Ουσιαστικά πρέπει, και την έχουμε· είναι η αναπόφευκτη εξουσία των φυσικών νόμων, που εκφράζονται ως τέτοιοι στον υλικό και κοινωνικό κόσμο. Μπορεί να τους καταλαβαίνουμε ή να μην τους καταλαβαίνουμε αυτούς τους νόμους, αλλά πρέπει να υπακούμε σ' αυτούς σαν να είναι μέρος της ύπαρξής μας· είμαστε οι απόλυτοι σκλάβοι αυτών των νόμων, αλλά σε μια τέτοια σκλαβιά δεν υπάρχει ταπείνωση. Η σκλαβιά όπως νοείται σήμερα, σημαίνει έναν εξωτερικό αφέντη, ένα νομοθέτη εκτός αυτών τους οποίους ελέγχει· ενώ οι φυσικοί νόμοι δεν είναι έξω από εμάς· είναι μέσα μας· ζούμε, σκεφτόμαστε, κινούμαστε μόνο μέσω αυτών των νόμων· είναι επομένως ευεργέτες και όχι εχθροί μας.

Είναι οι νόμοι του ανθρώπου, οι νόμοι στα νομικά μας βιβλία, σε συμφωνία με τους νόμους της Φύσης; Κανένας, νομίζουμε, δεν μπορεί να έχει την τόλμη να επιβεβαιώσει πως είναι.

Είναι επειδή οι νόμοι που ορίζονται για μας δεν είναι σε συμφωνία με τους νόμους της Φύσης και η ανθρωπότητα υποφέρει από τόσες πολλές αρρώστιες. Είναι παράλογο να μιλάμε για ανθρώπινη ευτυχία εφόσον οι άνθρωποι δεν είναι ελεύθεροι.

Δεν ανησυχούμε που πολλοί άνθρωποι εναντιώνονται με τόση πικρία στην Αναρχία και τους υπέρμαχούς της, γιατί απαιτεί πολύ ριζοσπαστικές αλλαγές στις υπάρχουσες αντιλήψεις, αφού αυτές προσβάλλουν αντί να κατευνάζουν με τον ζήλο της προπαγάνδας τους.

Κυρήσσουν την υπομονή και αποδοχή του αναπόφευκτου στους φτωχούς και τους υπόσχονται ανταμοιβή στη συνέχεια. Τι νόημα έχει για τον εξαθλιωμένο περιθωριακό, ο οποίος δεν έχει τόπο που να μπορεί να αποκαλέσει δικό του, που λαχταρά ένα κομμάτι ψωμί, ότι οι πύλες του Παράδεισου θα είναι πιο ανοιχτές γι' αυτόν παρά για τον πλούσιο στο μέλλον; Στην όψη της τεράστιας αθλιότητας των μαζών τέτοιες υποσχέσεις μοιάζουν με πικρή ειρωνεία.

Έχω συναντήσει ελάχιστες έξυπνες γυναίκες και άντρες που έντιμα και συνειδητά μπορούν να υπερασπίζονται τις υπάρχουσες κυβερνήσεις· συμφωνούν ακόμα σε πολλά σημεία μαζί μου, αλλά τους λείπει το ηθικό σθένος να κάνουν ένα βήμα μπροστά και να δηλώσουν τη συμπάθειά τους στις αναρχικές αρχές.

Εμείς που έχουμε επιλέξει αυτό το μονοπάτι, που ορίζεται από τις πεποιθήσεις μας, αντιτασόμαστε στην οργάνωση που αποκαλείται Κράτος, βάση αρχών, διεκδικώντας το δικαίωμα του να δουλεύεις και να απολαμβάνεις τη ζωή εξ' ίσου με όλους τους άλλους.

Όταν κάποτε απελευθερωθούν από τους περιορισμούς της εξωτερικής εξουσίας, οι άνθρωποι θα περάσουν στις ελεύθερες σχέσεις· αυθόρμητες οργανώσεις θα ξεφυτρώσουν σε όλα τα μέρη του κόσμου και καθένας θα συμβάλει στη δική του και την κοινή ευημερία μέσω όσης εργασίας μπορεί αυτός ή αυτή να κάνει και επίσης καταναλώνοντας σύμφωνα με τις ανάγκες του. Όλες οι σύγχρονες τεχνικές εφευρέσεις και ανακαλύψεις θα χρησιμοποιηθούν για να κάνουν την εργασία εύκολη κι ευχάριστη. Η επιστήμη, η κουλτούρα και η τέχνη θα χρησιμοποιούνται ελεύθερα για να τελειοποιήσουν και να ανυψώσουν την ανθρώπινη φυλή, ενώ ταυτόχρονα η γυναίκα θα είναι ισότιμη με τον άντρα.

«Ωραία ακούγονται», απαντά κάποιος, «αλλά οι άνθρωποι δεν είναι άγγελοι, είναι εγωιστές».

Και τι έγινε; ***Ο εγωισμός δεν είναι έγκλημα· έγκλημα γίνεται μόνο όταν οι συνθήκες είναι τέτοιες που δίνουν σ' ένα άτομο την ευκαιρία να ευχαριστεί τον εγωισμό του εις βάρος των άλλων.*** Σε μια αναρχική κοινωνία ο καθένας θα ψάχνει να ικανοποιήσει το εγώ του· όμως, όπως η Μητέρα Φύση έχει κανονίσει τα πράγματα έτσι ώστε να επιβιώνουν μόνο όσοι έχουν τη βοήθεια των γειτόνων τους [1], ο άνθρωπος, για την ικανοποίηση του εγώ του, θα επεκτείνει τη βοήθειά του σ' αυτούς που θα τον βοηθούν, και τότε ο εγωισμός δεν θα είναι κατάρα αλλά ευλογία.

Ένα στυλέτο στο ένα χέρι, μια δάδα στο άλλο, και όλες οι τσέπες του γεμάτες με βόμβες δυναμίτη: αυτή

είναι η εικόνα του Αναρχικού, όπως την έχουν σχηματίσει οι εχθροί του. Του φαίνονται σαν μια απλή μίξη ενός ανόητου και ενός απατεώνα, που μοναδικός του σκοπός είναι να φέρει στον κόσμο τα πάνω κάτω (*topsy turvy*), και τα μόνα μέσα για την επίτευξη αυτού του σκοπού, είναι να σκοτώνει οποιονδήποτε διαφέρει από τον ίδιο. Η εικόνα είναι μια άσχημη καρικατούρα, αλλά για τη γενική της αποδοχή δεν είναι για να απορεί κανείς, εξετάζοντας το πόσο επίμονα έχει σχηματιστεί αυτή η ιδέα στο μυαλό του κοινού. Εν τούτοις, πιστεύουμε πως η Αναρχία (η οποία είναι η ελευθερία κάθε ατόμου από τον επιβλαβή περιορισμό των άλλων, είτε αυτοί οι άλλοι είναι άτομα είτε μια οργανωμένη κυβέρνηση) δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς τη βία, και αυτή η βία είναι η ίδια που νίκησε στις Θερμοπύλες και τον Μαραθώνα.

Η λαϊκή απαίτηση για ελευθερία είναι δυνατότερη και πιο ξεκάθαρη από ποτέ και οι συνθήκες για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι περισσότερο ευνοϊκές. Είναι εμφανές πως κατά τη διάρκεια όλης τη πορείας της ιστορίας εκτελείται μια εξέλιξη όπου οποιουδήποτε είδους σκλαβιά, κάθε μορφής καταναγκασμός, πρέπει να καταρρεύσει, και από την οποία πρέπει να έρθει η ελευθερία, ολοκληρωμένη και απεριόριστη, για όλους και από όλους.

Έτσι, ο Αναρχισμός δεν γίνεται να είναι ένα οπισθοδρομικό κίνημα, όπως έχει υπαινιχθεί, διότι οι αναρχικοί βαδίζουν προς την πρωτοπορεία και όχι στο πίσω μέρος του “στρατού της ελευθερίας”.

Θεωρούμε πως είναι απολύτως αναγκαίο, οι άνθρωποι πρέπει να μη ξεχάσουν ούτε για μια στιγμή τον γιγάντιο αγώνα που πρέπει να γίνει πριν οι ιδέες μπορούν να πραγματοποιηθούν, και ως εκτούτου να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε μέσο έχουν στη διαθεσή τους (το λόγο, τον τύπο, την πράξη) για να επιταχύνουν την επαναστατική ανάπτυξη.

Η ευτυχία της ανθρωπότητας, η οποία πρέπει και θα έρθει στο μέλλον, εξαρτάται απ’ τον κομμουνισμό. Το σύστημα του κομμουνισμού λογικά αποκλείει κάθε σχέση μεταξύ αφέντη και υπηρέτη, και αυτό σημαίνει πραγματικός Αναρχισμός, και ο δρόμος που οδηγεί σε τούτο τον στόχο είναι η κοινωνική επανάσταση.

Όσον αφορά τη βία την οποία ο λαός θεωρεί το πιο χαρακτηριστικό γνώρισμα των Αναρχικών, δεν μπορεί και δεν πρέπει να αμφισβητηθεί πως οι περισσότεροι Αναρχικοί αισθάνονται πεπεισμένοι πως η «βία» δεν είναι πια κατακριτέα χρησιμοποιούμενη για την εκτέλεση των σχεδίων τους από ότι είναι όταν χρησιμοποιείται από έναν καταπιεσμένο λαό για την ελευθερία του. Οι εξεγέρσεις των καταπιεσμένων ήταν πάντα καταδικασμένες από τους τύραννους: η Περσία εξεπλάγη στην Ελλάδα, η Ρώμη στα Caudine Forks [2], και η Αγγλία στο Μπάνκερ Χιλ (Bunker Hill) [3]. Μπορεί η Αναρχία να αναμένει λιγότερα, ή να απαιτεί νίκες χωρίς να αγωνίζεται για αυτές;

Πηγή: [Metropolitan Magazine, vol. IV, No. 3.](#)

Οκτώβρης 1896

Σημειώσεις της μετάφρασης:

Για την επιβίωση και την πρόοδο των ειδών μέσω της αλληλοβοήθειας έχει κάνει μια εξαιρετική επιστημονική μελέτη ο Πιερ Κροπότκιν στο βιβλίο «Αλληλοβοήθεια»

1) Η μάχη των Caudine Forks (ή κατά μια άλλη αναζήτηση Claudine Forks) έγινε το 321 π.χ (ή κατά μια άλλη αναζήτηση το 327-304) και ήταν μεταξύ των επιτιθέμενων Ρωμαίων και των αμυνόμενων Σαμνιτών που είχαν αναπτύξει σπουδαίο πολιτισμό στην Κάτω Ιταλία. Αυτός ο πόλεμος έχει ονομαστεί Β΄ Σαμνιτικός Πόλεμος. Πηγές, για περισσότερα, στα [ελληνικά](#), στα [αγγλικά](#) [εδώ](#) κι [εδώ](#).

2) Η μάχη του Μπάνκερ Χιλ ήταν η αρχή του τέλους της Βρετανικής αποικιοκρατικής δύναμης στα εδάφη των σημερινών ΗΠΑ. Η μάχη δόθηκε στις 17 Ιουνίου 1775 στη χερσόνησο Charlestown στη βόρεια πλευρά του λιμανιού της Βοστώνης. Οι «Αμερικάνοι» ήταν οι εξεγερμένοι πολίτες των αποικιών οι οποίοι δεν άντεχαν κάτω από τον Βρετανικό νόμο και αποφάσισαν την απόσχιση από το διοικητικό κέντρο της Μασαχουσέτης των Βρετανών. Οι δυνάμεις που συγκρούστηκαν ήταν 2,400 Βρετανοί στρατιώτες ενάντια σε 1,500 Αμερικάνους πολιτοφύλακες. Περισσότερες πληροφορίες στα [ελληνικά](#) [εδώ](#) και [εδώ](#), στα [αγγλικά](#) [εδώ](#).